

မာတိကာ

အပိုင်း-၁

၂၀၁၈- ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာ

၁.၁။ ၂၀၁၈ မြန်မာ နိုင်ငံရေး နှင့် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ

၁.၂။ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်

၁.၃။ နိုင်ငံရေးပါတီများ

၁.၄။ ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်ပြင်ဆင်မှု

၁.၅။ ပါတီများနှင့် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု

၁.၆။ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းပါဝင်မှု နှင့် ရွေးကောက်ပွဲကာလ အခက်အခဲနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

၁.၇။ ရွေးကောက်ပွဲနေ့စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု ဆိုင်ရာ တွေ့ရှိချက်များ

၁.၈။ ရွေးကောက်ပွဲ နေ့ မသန်စွမ်း မဲဆန္ဒရှင်များ အကျိုးဝင်ပါဝင်မှု

၁.၉။ ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေ နှင့် ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှု

အပိုင်း-၂ အကြံပြုချက်များ

၂.၁။ ဥပဒေရေးရာမူဘောင်

၂.၂။ ရွေးကောက်ပွဲနှင့်အမျိုးသမီးပါဝင်မှု မြှင့်တင်ရေးကဏ္ဍ

၂.၃။ မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင်များ ၏မဲဆန္ဒရှင်အခွင့်အရေး

၂.၄။ လူငယ်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ

ကျေးဇူးတင်လွှာ

အခန်း(၁)

၁.၁။ ၂၀၁၈ မြန်မာ နိုင်ငံရေး နှင့် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ

ပြည်သူ့လူထုရွေးကောက် တင်မြောက်မှု အရ ၂၀၁၅ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ ရွေးကောက်ပွဲပြီး အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် ပါတီ အာဏာရရှိပြီး နောက်ပိုင်း ၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲသည် ဒုတိယ အကြိမ် ကျင်းပခြင်းဖြစ်ပါသည်။လက်ရှိ ပြည်သူ့လူထုရွေးကောက်ခံ အစိုးရ အနေဖြင့် အာဏာရရှိပြီးနောက်ပိုင်း ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းမှု ကာလ အုပ်ချုပ်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှု နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေမှု လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ခက်ခဲမှု အကျပ်အတည်းများရင်ဆိုင်နေရသည့်အခြေအနေဖြစ်သည်။ အလားတူပင် လက်ရှိအခြေခံလူတန်းစား ပြည်သူ့လူထု စီးပွားရေးကျပ်တည်းမှု ရှိနေပြီးပြည်ပကြေးမြီ နှင့် နိုင်ငံခြားငွေကြေးတန်ဖိုးမြင့်တက်မှု၊ နယ်စပ် ရေးရာ ပြဿနာရှုပ်ထွေးမှုများ အစရှိသော အခက်ခဲများကြားမှ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူ့လူထု မျှော်မှန်းထားချက်များအား လက်ရှိ ၃နှစ်တာကာလအတွင်း အပြည့်အဝဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍ၊ အကျင့်ပျက်လာဘ်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ပညာရေးနှင့်လူငယ်ရေးရာကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိရောက်သောရလဒ်များရှိသည်ကိုတွေ့ ရှိရပါသည်။

ပြီးခဲ့သော ၂၀၁၇-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ် (၁၉) နေရာ အတွက် မြို့နယ်(၂၂)မြို့နယ်တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူ့လူထု မဲပေးနှုန်း ၃၈% ရှိခဲ့ပြီး လှိုင်သာယာမြို့နယ်တွင် ၂၂% ခန့်သာ လာရောက်မဲပေးခဲ့ကြသည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်မှ (၉) နေရာ၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှ (၆)နေရာ၊ ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီမှ(၂)နေရာ၊ ရခိုင်အမျိုးသားပါတီမှ(၁)နေရာ၊ လူမျိုး ပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီ ပါတီမှ (၁)နေရာ အသီးသီးရွေးကောက်တင်မြောက်ခံခဲ့ရပါသည်။ ၂၀၁၅ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲမှ ရရှိခဲ့သော မဲရလဒ်များ ထက် ပျမ်းမျှ (၁၈)ရာခိုင်နှုန်း လျော့နည်းခဲ့သော အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၅ တွင် နယ်မြေငြိမ်းချမ်းရေးအခြေအနေအရ မကျင်းပဖြစ်ခဲ့သော မိုင်းရှူး နှင့်ကျေးသီးမြို့နယ်တွင် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငြိမ်းချမ်းရေး ခရီးစဉ်ပိုမိုမြန်ဆန် လာနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့် စရာဖြစ်ခဲ့သော်လည်း မတူညီသောသဘောထားအမြင်ကွဲပြားမှု၊လိုအပ်ချက်များ၊ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ တတိယအကြိမ်ပင်လုံငြိမ်းချမ်းရေးထိ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

မကြာမီက ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သော ၂၀၁၈ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင်လဲ ရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပမီကာလ ဘာသာရေးလူမျိုးရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံငွေကြေးတန်ဖိုးကျဆင်းမှု၊ ကုန်ဈေးနှုန်း မြင့်တက်လာသော အခြေအနေ တို့အပြင် လက်ရှိအစိုးရ၏ ဝန်ကြီးဌာန ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေများကြောင့်လက်ရှိ ရွေးကောက်ခံ အာဏာရပါတီ အနေဖြင့် ပြည်သူ့လူထုထောက်ခံမဲရရှိ ရန် ကြိုးပမ်းရသောအနေအထားဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၈- ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီ(၂၄)ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း(၆၂)ဦး၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလ
မှ (၉)ဦးဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါသည်။ လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ်(၁၃) နေရာတွင်ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူ
(၉)သိန်းခန့်တွင် ၄၃ရာခိုင်နှုန်း ခန့်မဲပေးခဲ့ပြီး ၂၀၁၈-နိုဝင်ဘာလ(၃)ရက်နေ့ တွင် ကျင်းပပြီးစီးခဲ့ပြီး
ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များအရ လစ်လပ်မဲ ဆန္ဒနယ်(၁၃) နေရာတွင်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်မှ
(၇)နေရာ၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပါတီမှ(၃)နေရာ၊ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ
(၁)နေရာ၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်မှ(၁)နေရာ၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလပါတီမှ (၁)နေရာ
ရွေးကောက်တင် မြောက်ခံခဲ့ရပါသည်။

ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကာလ တွင်းအငြင်းပွားမှု အနည်းငယ်ရှိခဲ့ပြီးဒီမိုကရေစီစံနှုန်း အရ
လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ် ၏ပုံရိပ် ကိုထိခိုက်စေသော ဖြစ်ရပ်များ
ရှိခဲ့သော်လည်းရာခိုင်နှုန်းတိုင်းတာမှု နောက်တွင် ပျောက်ကွယ်နေရသော ယင်း ဖြစ်ရပ်များ သည် လာမည့်
၂၀၂၀ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီ ပြုပြင် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်နိုင်ရန်လိုပါသည်။

၁.၂။ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဥပဒေ ပုဒ်မ(၁၀)
ပါတာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးသက် ဆိုင်ရာလှုပ်ရှားတော်ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄(ဂ) နှင့်
နည်းဥပဒေ ၁၆(က) တို့အရ ၂၀၁၈ခုနှစ်၊မေလ၊ ၁၈ရက်တို့တွင် လျှောက်တော် ကိုယ်စားလှယ်နေရာ
လစ်လပ်နေသည့် အောက်ဖော်ပြပါ မဲဆန္ဒနယ် ၁၃ နေရာတွင် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲများ ပြုလုပ်မည်
ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ကြေငြာခဲ့ပါ သည်။ပြည်သူ့လျှောက်တော် လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ်မှာ
ကန်ပက်လက်၊လဲချား၊တာမွေမြို့နယ် တို့ဖြစ်ပြီး၊လစ်လပ်အမျိုးသား လျှောက်တော်မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်-၂ မှာ
မြစ်ကြီးနားနှင့် လစ်လပ်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်လျှောက်တော် မဲဆန္ဒနယ်များမှာ မတူပီမဲဆန္ဒနယ်
အမှတ်-၁၊တမူးမဲဆန္ဒနယ် အမှတ်-၂၊အုတ်တွင်းမဲဆန္ဒနယ် အမှတ်-၁၊သပိတ်ကျင်းမဲဆန္ဒနယ် အမှတ်-၁၊
ရေသေ့တောင်မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်-၂၊ဆိပ်ကမ်း မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်-၂၊မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး လျှောက်တော်
ရှမ်းတိုင်းရင်း သားလူမျိုးမဲဆန္ဒနယ်တို့ဖြစ်သည်။

မဲစာရင်း စိစစ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်အား၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းကို အခြေခံ၍
သက်ဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲရုံးများတွင် ပြုစုစိစစ်ခဲ့ရာ ပြုစုစိစစ်ပြီး
မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းကိုပထမအကြိမ်အဖြစ် ၉-၇-၂၀၁၈ ရက်နေ့မှ ၂၂-၇-၂၀၁၈ ရက်နေ့အထိ လည်းကောင်း၊ ၁-
၁၀-၂၀၁၈ ရက်နေ့မှ ၁၄-၁၀-၂၀၁၈ ရက်နေ့အထိ သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု
ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲရုံးများနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ ကျေးရွာများတွင် နောက်ဆုံး အကြိမ်
(နောက်ဆုံးအကြိမ်) အဖြစ် ၁၄ ရက်ကြာ ထပ်မံ ကပ်ထားကြေညာမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ -၂၂ အရ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း သွင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်မှာ ဇူလိုင် ၂ရက်မှ
၁၁ ရက်နေ့ထိသတ်မှတ်ပြီး၊ဥပဒေပုဒ်မ-၂၅ အရ ကန့်ကွက်မှု များအား၁၃ရက်နေ့ နောက်ဆုံး

သတ်မှတ်ကာ ကော်မရှင် မှ ဥပဒေပုဒ်မ-၂၄ အရ စီစစ်ရွေးချယ်မှုကာလမှာ ၁၆ရက်မှ ၂၆ရက် အထိဖြစ်ပြီး အမည်စာရင်းကြေငြာချက်အား နည်းဥပဒေ(၃၅) အရ ပုံစံ ၁၀ဖြင့် ဩဂုတ်လ ၁၆(၆)ရက်နေ့ မှာစတင်ကြေငြာခဲ့ပါသည်။

ပါတီများအနေဖြင့်မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ အား ၃ရက်၊စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၈။ နံနက် ၆နာရီမှ ၁ရက်၊နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၈။ည ၁၂ နာရီထိ ရက်ပေါင်း(၆၀) သတ်မှတ်ထားပါသည်။

လက်ရှိ တည်ဆဲရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊နည်းဥပဒေ အရ အရေးယူဆောင်ရွက် နေမှု အပိုင်းတွင် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုသက်ဆိုင်ရာလျှောက်တော်ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေပုဒ်မ ၆၇မှ ၈၁ထိ နည်းဥပဒေ ၈၃ မှ ၁၀၃ ထိ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုနှင့် ၂၀၁၀ မှ ၂၀၁၈ ထိ ပုဒ်မ ၁၂(က) အရ မဲဆန္ဒနယ် (၃)ခု မယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော ပါတီ(၆)ခုနှင့်၊ နည်းဥပဒေ ၂၅ ကြော်ငြာချက်အမှတ် -(၁/၂၀၁၃) အရပါတီ (၉)ခု အားပယ်ဖျက်ခြင်း၊ရွေးကောက်ပွဲ ကုန်ကျစားရိတ် တင်သွင်းမှု လုပ်ငန်းစဉ် ပျက်ကွက် သူများ အားအရေးယူဆောင်ရွက်မှုမှ ၂၀၁၀ မှ ၂၀၁၈ အထိ၂၇၃ ဦးထိရှိခဲ့သည်။

၁.၃။ နိုင်ငံရေးပါတီများ

၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၄ ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၆၂ ဦးနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ မှ (၇)ဦး စုစုပေါင်း (၆၉) ဦးဝင် ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါသည်။နိုင်ငံရေးပါတီ အသစ်(၆)ခုဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး ရှမ်းနီနှင့် မြောက်ပိုင်း ရှမ်းတိုင်းရင်းသားသွေးစည်း ညီညွတ်ရေးပါတီနှင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ က်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပါတီမှအမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်လောင်း များဖြစ်သော ဒေါ်ခင်အုန်း၊ အယ်ဘောက်ဆိုင်၊ အမ်ဒီခေါညွယ် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သည်ကို တွေ့ရပြီး၊အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အင်အားစုပါတီမှ ဒေါ်ခင်မာလာ ၊အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ပါတီမှ ဒေါ်ယမ်ခေါင်၊ ရခိုင်အမျိုးသားပါတီမှ ဒေါ်သက်သက်အေးနှင့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ပါတီမှ နန်းထွေးမှုံတို့ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြရာ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်(၇)ဦး ပါဝင်ပြီး အမျိုးသမီးပါဝင်မှုမှာ၁၀%အောက် သာရှိခဲ့ သည်။

ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရန်ကြေငြာပြီး ကာလ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီမှ လက်ရှိ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ တည်ရှိမှု အားဝေဖန်ပြောဆိုမှုနှင့် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်မည်/မဝင်မည်အားသတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲများပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း လစ်လပ် မဲဆန္ဒနယ်(၁၀) နေရာ အားဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ပါတီမှ (၁၃)နေရာဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ ဗဟိုမှ ပါတီအောင်နိုင်ရေး ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်မှု အမြင့်ဆုံး ဖြစ်သည်။ချင်း တိုင်းရင်းသားပါတီ(၃)ခုပူးပေါင်း သည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် ပါတီဟု အမည်သတ်မှတ်ကာ လက်ရှိ မတူပီ နှင့်ကန်ပက်လက်တွင် ချင်းအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှု အား ဝန်းရံအားဖြည့်ရန် ကြေငြာချက် ထုတ်ပြန်မှု များရှိခဲ့သည်။

မဟာမိတ် ပါတီပူးပေါင်းမှု များ တိုင်းရင်းသားပါတီများကြား မြင့်တက်လျှက်ရှိပြီး လာမည့်၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲ အတွက် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲသည် နိုင်ငံရေးပါတီများ အားစမ်းပွဲတစ်ရပ် ဖြစ်ပြီး၊မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူလူထုထောက်ခံ မှု အတက်အကျကိုဖော်ပြမှုလည်းဖြစ်သည်။

ပြီးခဲ့သော ၂၀၁၇ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ တွင် အနိုင်ရရှိမှု မဲရလဒ်များသည် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ မဲရလဒ်များထက် ပျမ်းမျှ(၈%)နုန်းနှင့် (၁၂%)သို့ ကျဆင်းပြီး မဲပေးမှုနုန်းလဲကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများ အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲများတွင် မဲပေးရန် မိမိတို့ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သော ပါတီ၏ အစိုးရတစ်ရပ် အနေဖြင့်တာဝန်ယူသည့်ကာလ ရွေးကောက်ပွဲကတိကဝတ် များ အားစောင့်ကြည့်ပြီးဆုံးဖြတ်မည်သာဖြစ်သည်။လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါတီများ မဟာမိတ်ပူးပေါင်းမှုဗဟုဟာ အရွေ့သည် တိုင်းရင်းသား ပါတီစုံပါဝင်သော ဟန်ချက်ညီသောလျှောက်တော်သို့ ရွှေ့နိုင်ခြင်းရှိ/မရှိသည်ကား စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာပင်ဖြစ်သည်။

၁.၄။ ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်ပြင်ဆင်မှု

မကြာသေးမီက ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သော ၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် RAIN MAKER (မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကွန်ယက်)မှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ(၁၄၈)ဦး နှင့် ကြီးကြပ်သူ(၁၀)ဦးမှ နယ်မြေ အလိုက်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု နယ်မြေဧရိယာ ပြင်ဆင်မှုနှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာသူနေရာချ ထားရာတွင် လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ်ရှိ မဲဆန္ဒရှင်ဦးရေ အချိုး ကျနှင့် ကျေးလက်၊မြို့ပြ ဧရိယာ မျှပြီးဖြန့်ကျက်ကာ လစ်လပ် မဲဆန္ဒနယ် (၁၃) ခုလုံးတွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာခဲ့ပြီး၊ အမျိုးသမီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း(၇) ဦးဧရိယာများဖြစ်သော တာမွေမြို့နယ်၊ မြစ်ကြီးနားနှင့်မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ရှမ်းတိုင်းရင်း သားလူမျိုးမဲဆန္ဒနယ်များဖြစ်သော မြင်းခြံ၊ချမ်းအေးသာဇံ၊ပြင်ဦးလွင်၊မိုးကုတ်နှင့် သပိတ်ကျင်းမြို့ နယ်တို့တွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ (၇၀)ဦးတို့မှ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး ကာလ နှင့်ရွေးကောက်ပွဲနေ့ တွေ့ရှိချက် များ ကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာမှတ်တမ်းယူခဲ့ပါသည်။ စောင့်ကြည့်လေ့လာရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲနှင့်အားလုံးပါဝင်မှု အပိုင်းတွင် အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ နှင့် ရွေးကောက်ပွဲပါဝင်မှု တွင် စိန်ခေါ်မှုနှင့် အခက်အခဲများ၊ မသန်စွမ်း မဲဆန္ဒရှင် တို့မျက်ကွယ်ပြုခံ အခြေအနေ မှ ရွေးကောက်ပွဲတွင်ပါဝင်လာမှု မြင့်တင်နိုင်ရေး လိုအပ်ချက်များအားပြင်ဆင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် နှင့် ရွေးကောက်ပွဲကာလ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေရေးရာမူဘောင် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနှင့်အညီ ရှိ/မရှိ၊ဒီမိုကရေစီစံချိန်၊စံညွှန်းနှင့်ကိုက်ညီသော လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ကိုထိခိုက်စေသော ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေ များချိုးဖောက်သော အခြေအနေ များအား အဓိက သတ်မှတ် စောင့်ကြည့်လေ့လာမှတ်တမ်းရယူခဲ့ပါသည်။ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုမတိုင်မီ ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ အရည်အသွေး မြင့်တင်မှုသင်တန်းများ ပြုလုပ်ရာတွင် အသက် ၁၈နှစ်မှ ၃၅နှစ် အတွင်းစောင့်ကြည့် လေ့လာသူ (၇၈)ဦးအား လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်မှု အပိုင်းတွင် စက်တင်ဘာလလယ်မှစပြီး မြစ်ကြီးနား၊ ရန်ကုန်၊ လဲချား၊ မန္တလေး၊ မြင်းခြံ တို့တွင်သင်တန်း များပြုလုပ်ပေး ခဲ့သည်။

“၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာ”

စောင့်ကြည့် လေ့လာသူတို့ လိုက်နာရမည့်စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ၊ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး ဆိုင်ရာပါတီများ လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များ၊ စစ်တမ်းပုံစံများ အသုံးပြုပုံ နှင့်ရွေးကောက်ပွဲနေ့ မဲရုံလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့် တို့ကို အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ဆွေးနွေး ပေးခဲ့ပါသည်။

ကျန်ဇေယျာများတွင် မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့် လေ့လာရေး ကွန်ယက်မှ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း များမှ အတွေ့ အကြုံရှိပြီး သော စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ များမှ တာဝန် ယူခဲ့ပါသည်။

ထို့ပြင်စီစဉ်ကြီးကြပ်သူ (၁၀)ဦးအား စောင့်ကြည့်လေ့လာ သူများအား အချိန်ကာလ သတ်မှတ်စီစဉ်ပေးခြင်း၊ အချက်အလက်ကောက် ယူစီစစ်ပေးခြင်း၊ အစီရင်ခံစာ ပို့ခြင်းနှင့် သတင်း အချက်အလက် ချိတ်ဆက်မှုများကို ပြင်ဆင်လမ်းညွှန်မှုများပေးခဲ့ပါသည်။

စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင်အဓိကကျသောအချက်အလက်ကောက်ယူမှု ဆိုင်ရာ မေးခွန်းပုံစံပြင်ဆင်မှု အပိုင်းတွင်ကိုယ် စားလှယ်လောင်း၊ လူထုစည်းရုံး ဟောပြောပွဲများစစ်တမ်း ကောက်ယူမှု နှင့်မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူတို့အားစစ်တမ်းကောက်ယူမှုစသည်ဖြင့်ပုံစံ(၃)မျိုးပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင်မဲဆွယ်စည်းရုံးကာလလှုပ်ရှားမှုများ အားစောင့်ကြည့်လေ့လာရာတွင် စက်တင်ဘာလ(၁၅)ရက် နေ့မှနိုဝင်ဘာလ(၁) ရက် နေ့ထိကိုယ်စားလှယ်လောင်း တစ်ဦးလျှင်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ(၁၀)ဦး နှုန်းဖြင့်စုစုပေါင်း(၁၄၈)ဦး စောင့်ကြည့် လေ့လာပြီး အချက်အလက်များ ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး လှုပ်ရှားမှုများ အားဆက်လက်စောင့်ကြည့်လေ့လာရာ တွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ တစ်ဦးလျှင် လူထုစည်းရုံး ဟောပြောပွဲများအား(၃)ကြိမ်နှုန်း စောင့်ကြည့်လေ့လာ ရမည်ဖြစ်သော်လည်းမဲသော ကြားဖြတ်ရွေးကောက် ပွဲတွင်ရှိခဲ့သော အမျိုးသမီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း များ၏ လူထုစည်းရုံး ပွဲပြုလုပ်ခဲ့သော အကြိမ် အရေအတွက်အရ(၁၂၈)ကြိမ် ကိုစောင့်ကြည့်ရာတွင် လူထု စည်းရုံး ဟောပြောပွဲများနှင့် အိမ်တိုင်ရာရောက် မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုတွေ့ရှိချက်များကိုပါမှတ်တမ်းရယူခဲ့ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာလျှောက်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း များနှင့် တိုက်ရိုက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ မြို့နယ်ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ခွဲများနှင့် တွေ့ဆုံ ပြီး ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ နှင့် အမျိုးသမီးပါဝင်မှု နှင့် တာဝန်ယူမှု အခြေအနေတို့ကိုလည်း အချက်အလက်ရယူခဲ့ပါသည်။

နောက်ဆုံးအဆင့် အနေဖြင့်မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူလူထု သဘောထားကောက်ယူမှုစစ်တမ်းတွင် စက်တင်ဘာလ(၁၅)ရက်နေ့မှ နိုဝင်ဘာလ(၃)ရက် ထိစောင့်ကြည့်လေ့လာသူတစ်ဦးလျှင် မဲဆန္ဒရှင်(၁၀)ဦးအား တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းရန်ဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်းရရှိသော (၁၄၀၀)ဦး၏ ဖြေဆိုသော အချက်အလက်များအား စိစစ်ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူသဘောထား အမြင်ရယူရန်နယ်မြေဧရိယာပိုင်းအရ မြို့ပြ/ကျေးလက် မဲဆန္ဒရှင်ကျား/မ အချိုးကျသတ်မှတ်ပြီး အနီးစပ်ဆုံးအချက်အလက် ပိုင်းဆိုင်ရာတိကျမှုရှိစေရန် စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ ပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် မိမိတို့အဖွဲ့အစည်း၏ စောင့်ကြည့်လေ့လာရာ မှတွေ့ရှိမှုများသည် စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများမှ ပေးပို့သော အစီရင်ခံစာများကိုအကြိမ်ကြိမ် စိစစ် အတည်ပြုပြီးမှ ဖော်ပြသော တွေ့ရှိချက်များဖြစ်ပေသည်။

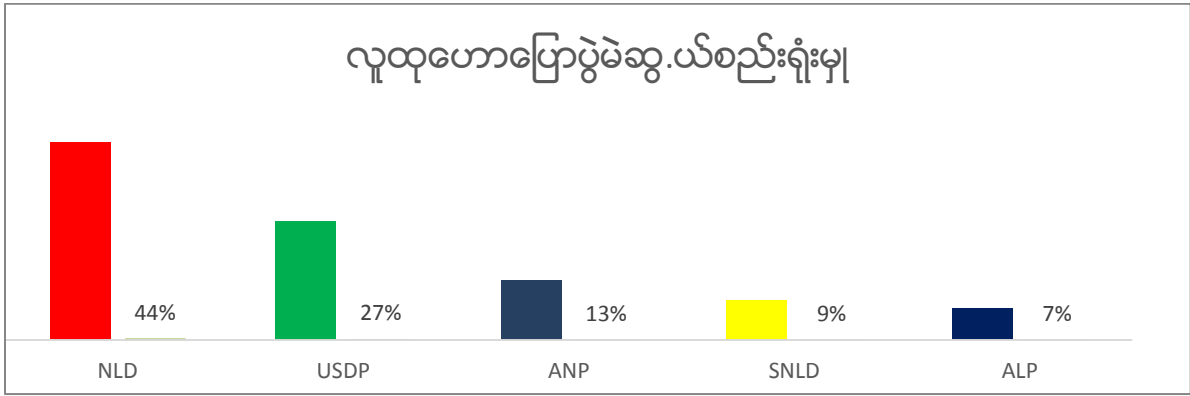
၁.၅။ ပါတီများနှင့် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု

ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် မှလစ်လပ် မဲဆန္ဒနယ်(၁၃) နေရာနှင့် ပြည်ထောင်စုခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီမှ(၁၀)နေရာ နှင့် ကျန်ပါတီများမှ(၃)နေရာစီဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံး ရေးကာလ စက်တင်ဘာ(၃)မှ နိုဝင်ဘာ(၁)ရက် အတွင်း အင်အားကြီး ပါတီများဖြစ်သော အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် နှင့်ပြည်ထောင်စုခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ မှ မဲဆွယ် စည်းရုံးရေးကြိမ်ရေ အများဆုံးဖြစ်ပြီး လူထုဟောပြောပွဲ စည်းရုံးရေးလှုပ်ရှားမှုများ အားအမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်မှ ပိုမိုလုပ်ဆောင်သည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ကျန်ပါတီ အများစုမှာ အိမ်တိုင်ရာရောက်မဲဆွယ် စည်းရုံးရေးလှုပ်ရှားမှုကို ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ကြပြီးပါတီသစ်များမှာ ပါတီမိတ်ဆက် အနေဖြင့် လက်ကမ်းစာစောင်များဖြန့်ဝေခြင်းအား ဦးစားပေး လုပ်ဆောင် သည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

၂၀၁၈ -ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် လူထုဟောပြောပွဲ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းစဉ်(၁၁၃) ကြိမ်ကောက်ယူမှု စစ်တမ်း အရ NLD နှင့် USDPတို့သည် အခြားပါတီများ ထက်ပိုမိုလုပ်ဆောင်ပြီး စီတန်းလှည့်လည် မှုနှင့်ဟောပြောပွဲများ၊ အလှူပြုယာဉ်များဖြင့် မဲဆွယ်စည်းရုံးခဲ့သည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

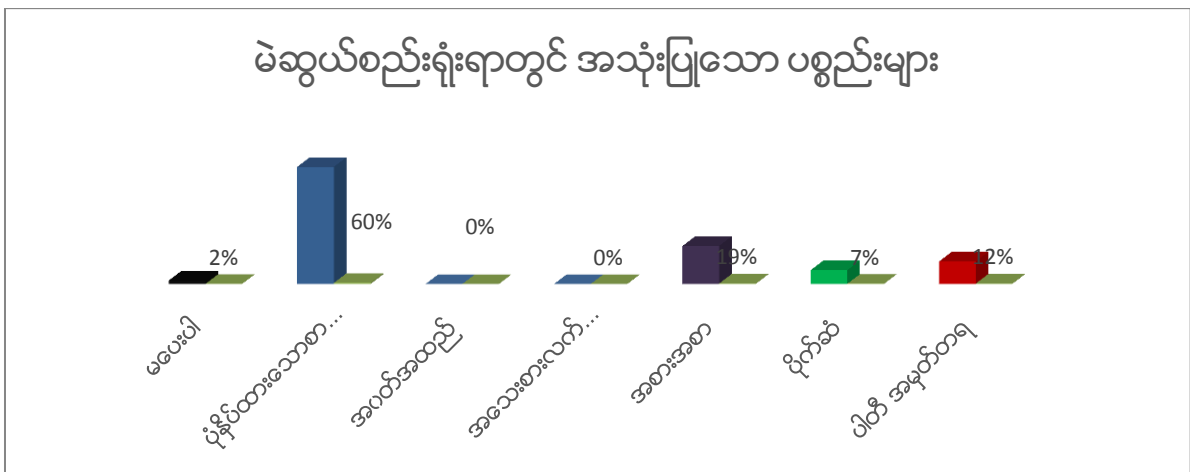
ကျန်ပါတီငယ်များနှင့်တစ်သီးပုဂ္ဂလဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သူများမှာ ရသေ့တောင် မှအပ အိမ်တိုင်ရာရောက် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးများဒေသခံ မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူ၏ လိုအပ်ချက်များအား အဓိကထားမဲဆွယ်ကြသည်။

ရွေးကောက်ပွဲ ကုန်ကျစားရိတ် မှာသိန်း(၁၀၀)ဟုသတ်မှတ်ထားသော်လဲ ပါတီကြီးများ ၏ကုန်ကျစားရိတ် များမှာ ပိုလျှံသုံးစွဲနေမှုများရှိသည် ကိုတွေ့ရသော်လည်း စိစစ်မှုမရှိဟုဆိုပါသည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရာတွင် ပုံနှိပ်ထားသောစာရွက်စာတမ်း အသုံးပြုမှု မှာ (၆၀) ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီးကျန် (၁၉)ခိုင်နှုန်းအစားအစာ ပါတီ အမှတ်တရ ပစ္စည်းများဖြန့်ဝေသည်ကိုလဲ တွေ့ရှိရသည်။

မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများ အား ပါတီအမှတ်တရ ပစ္စည်းများ ဖြစ်သော အလံ၊နဖူးစည်း၊ဦးထုပ် အစရှိသည်တို့ကို(၁၂)ရာခိုင်နှုန်းပေးဝေမှုရှိပြီး (၇) ရာခိုင်နှုန်းမှာ ငွေကြေးများပေးသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး ဧရိယာ အများစုမှာ အများနှင့်သက်ဆိုင်သောနေရာ (၈၉)% ဖြစ်သော်လဲ (၁၁)ရာခိုင်နှုန်းသော ဧရိယာ များသည် ဘာသာရေး နှင့်သက်ဆိုင်သောဧရိယာအသုံးချမှု မှာ မြစ်ကြီးနား၊မတူပီနှင့် ရသေ့တောင်ဒေသတို့တွင် ဘုရားကျောင်းနှင့် သာသနာ့အဆောက်အဦ များတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလတွင်း ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ ပိုစတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များ ဖျက်စီးခံရသော အခြေအနေမှာ ၇ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီး ရသေ့တောင်၊မြင်းခြံ၊သပိတ်ကျင်းတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး၊မဲဆွယ်စည်းရုံးရာတွင် ဟန့်တားနှောက်ယှက်မှု များရှိခဲ့ပါသည်။ရသေ့တောင်နှင့်မတူပီတို့တွင် ဘာသာရေးလူမျိုးရေး အားအသုံးချပြီး မဲဆွယ်စည်းရုံးပြောဆိုမှု များရှိခဲ့ပြီး၊NLD နှင့် ANP ပါတီများ ဟောပြောနေစဉ် အတွင်း ခဲနှင့်ပေါက်ခြင်း၊ အနှောင့်အယှက်ပြုခြင်း၊ လမ်းကြောင်းတွင် ဟန့်တားမှု များပြုခြင်းတို့ရှိခဲ့သော်လဲ

မြို့နယ်ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် နှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရေး ကော်မရှင် တို့ မှ ဖြေရှင်းမှု ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟုအချက်အလက်ပေးပို့မှုနှင့် ရသေ့တောင်မြို့နယ်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သို့ အတည်ပြုမေးမြန်းချက် အရသိရှိရပါသည်။

လက်ရှိတွင် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ အငြင်းပွားမှု အနေဖြင့် USDP မှအနိုင်ရကိုယ်စားလှယ် ဦးနေမျိုးအောင် အားရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေ ပုဒ်မ (၅၈)အရ ရဲအရေးပိုင်အမှုဖြင့် ဆိပ်ကမ်းမြို့နယ်တွင် တရားစွဲဆိုထားဆဲကာလ ဖြစ်ပြီး မြို့နယ်ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်သို့တိုင်ကြားခြင်း မရှိသဖြင့် ယင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး မည်သည့်ညွှန်ကြားချက်မျှ မရှိသေးပါ ဟုဆို၏။

၁.၆။ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းပါဝင်မှု နှင့် ရွေးကောက်ပွဲကာလ အခက်အခဲနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် ၇ဦးအနက် (၆)ဦးမှာ ပါတီ၏ အမျိုးသမီးပါဝင်မှု မြှင့်တင်ရေးမူဝါဒ နှင့်ယခင်နိုင်ငံရေး အတွေ့အကြုံဖြတ်သန်းမှု အရရွေးချယ်ခံရခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေး မြှင့်တင်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီ ဖော်ဆောင်ရေး နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး ကို ဖော်ဆောင် လိုကြောင်း ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအတွက်မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းထံမှ ကူညီထောက်ပံ့မှုမရှိပါဟု ဖြေဆို သူ(၆)ဦးရှိခဲ့ပြီး ကျန် (၁)ဦးမှာတိုင်းရင်းသားအမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းထံမှ အကူအညီရရှိ သည်ဟု ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများတိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် ၇ဦးအနက် (၆)ဦးမှာ ပါတီ၏ အမျိုးသမီးပါဝင်မှု မြှင့်တင်ရေး မူဝါဒနှင့် ယခင် နိုင်ငံ ရေးအတွေ့အကြုံ ဖြတ်သန်းမှု အရရွေးချယ်ခံရခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ရခြင်း ၏ ရည်ရွယ်ချက် မှာ အမျိုးသမီးအခွင့် အရေးမြှင့်တင်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီ ဖော်ဆောင်ရေး နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဖော်ဆောင်လို ကြောင်း ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအတွက်မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းထံမှ ကူညီထောက်ပံ့မှုမရှိပါဟု ဖြေဆို သူ(၆)ဦးရှိခဲ့ပြီး ကျန် (၁)ဦးမှာတိုင်းရင်းသား အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းထံမှ အကူအညီရရှိ သည်ဟု ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်သော အမျိုးသမီးလျှောက်တော်ကိုယ်စားလှယ် များအနက် မှ မြစ်ကြီးနား မဲဆန္ဒနယ် တွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သော ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားများဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီ ပါတီမှ အမ်ဒီခေါ်ညွှယ် နှင့်တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံ မေးမြန်း ရာတွင် ပြောချင်တာကတော့

“သတင်းမီဒီယာကတော့ -
ဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲပြောပေး သင့် တယ်ထင်တယ်၊ မိမိကြိုက်နှစ် သက် သည့် ကိုယ်စာလှယ်လောင်း ဆို မေးမြန်းထား သည် ထက် ကောင်းသည့် အရာများကို ချဲ့ထွင်ပြီးပြောပြပေးပြီး မိမိ မထောက်ခံ လိုသော အရာများကိုမူ မထည့်သင့်သော အမှုအရာများ ပင်လျှင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေးသည်။”

“ပါတီကြီးဖြစ်သာ NLD ကိုပင်လျှင် အမျိုးသမီး ကြောင့်လား လို့ထင်မိတယ် မဲမထည့်ဘူး ပြောနေတယ်။”

“နောက်ဘာသာရေးဆိုင်ရာမှလည်းအမျိုးသမီးကိုဆို လုံးဝ ဦးစားမ ပေး ဘူးလို့ဆိုလိုပါတယ်။နောက်ဆို ဦးစား ပေးစေ ချင်တယ်။”

ဟုလက်ရှိ မဲဆန္ဒရှင် တိုင်ရင်းသား လူမျိုးစု အများစုရှိသော မြစ်ကြီးနားမြို့ရှိ အမျိုးသမီးနှင့် ကျားမရေးရာအမြင် အဖြေအနေကို ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

ရှမ်းနီ(တိုင်းလိုင်)နှင့်မြောက်ပိုင်းချမ်းမျိုးနွယ်စု များ သွေးစည်း ညီညွတ်ရေးပါတီ မှ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သူ ဒေါ်ခင်အုန်း မှ “ဟောပြောပွဲ၊ အောင်နိုင်ရေး လှည့်ခြင်းကို မဆောင်ရွက်သော ကြောင့် အစိုးရထံ စာပေဖြင့်ခွင့်တောင်းစာ၊အသိပေးစာ အား သီးသန့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ သို့သော် ဝီနိုင်း(Viny) ၊ဆိုင်းဘုဒါ၊ လက်ကမ်း စာစောင်များပေးဝေရင်း နှင့် နောင်နန်း၊ ဆယ်မိုင် ကချင်တွေ့များသောဒေသမှ လွှဲပြီး တစ်ခြားမဲဆန္ဒနယ် အားလုံးနီးပါးသို့ပြောပြ၊ စည်းရုံးခဲ့ပါသည်။”

မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ တွေ့ရှိချက်များ

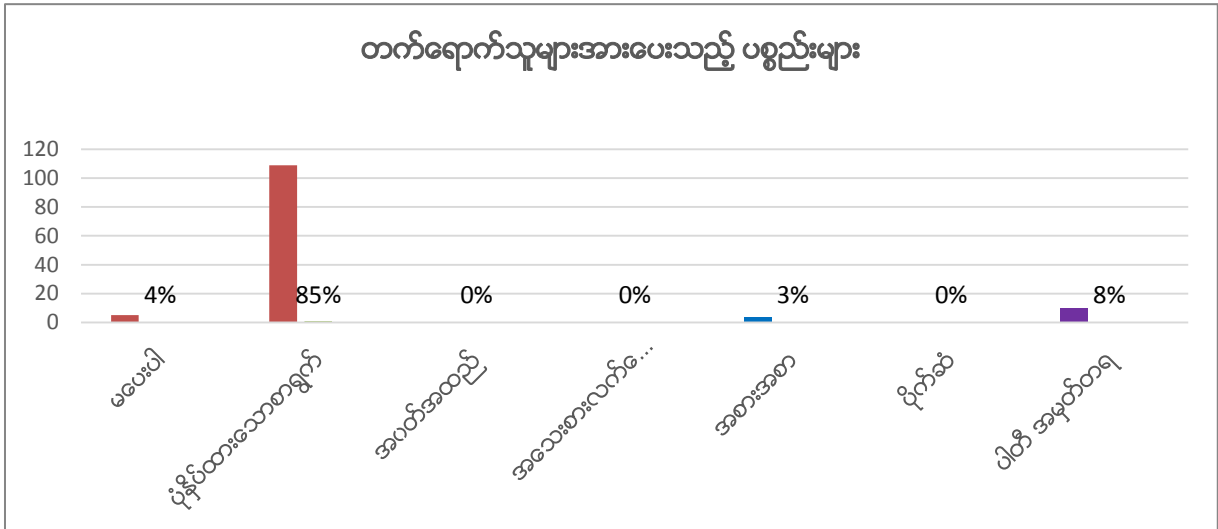
စက်တင်ဘာ (၁၅) မှ နိုဝင်ဘာ(၁)ရက်နေ့ အတွင်း အမျိုးသမီးလျှောက်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ၏ မဲဆွယ်စည်းရုံးမှု စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အား တာမွေ၊ဆိပ်ကမ်း၊ သပိတ်ကျင်း၊ပြင်ဦးလွင်၊ မိုးကုတ်၊ ချမ်းအေးသာဇံ၊မြင်းခြံ၊ သပိတ်ကျင်းနှင့် မြစ်ကြီးနားမြို့ နယ် တို့တွင် စောင့်ကြည့်

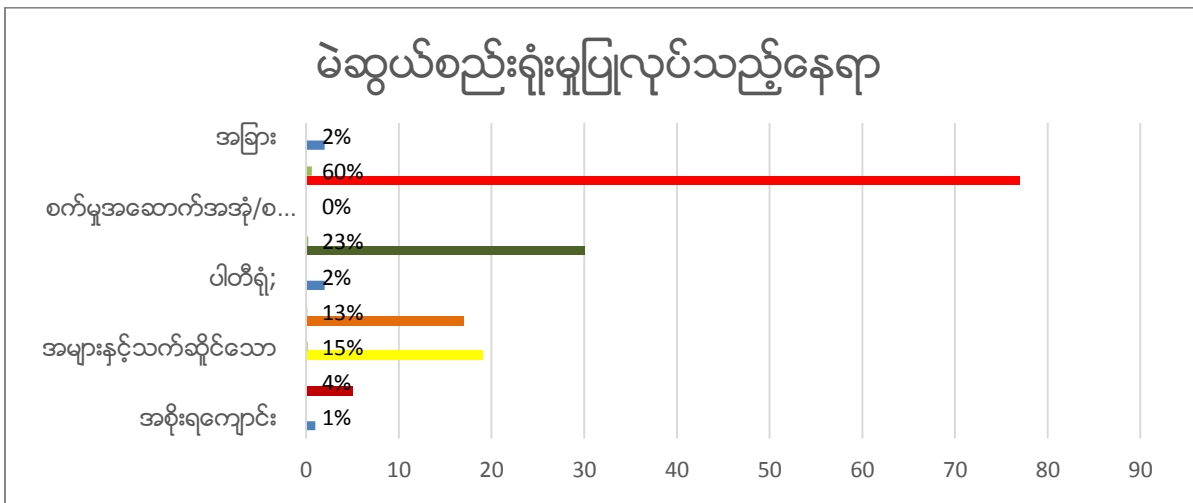
“၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာ”

လေ့လာမှတ်တမ်း ယူရာ တွင် (၁၂၈) ကြိမ် ရယူခဲ့ပြီး NLD နှင့် SNLD ပါတီမှ အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်လောင်း များ၏ စိတန်းလှည့်လည်ပြီး လူထုဟောပြောပွဲမဲဆွယ်စည်းရုံးမှု အကြိမ် အရေအတွက် အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။

SNLD ပါတီ မှ အိမ်တိုင်ရာရောက် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးနှင့် မဲဆန္ဒရှင် အသိပညာပေးပါ လုပ်ဆောင်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူငယ်ပါတီဝင် များအားဖြည့်ပါဝင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျန်အမျိုးသမီးလျှောက်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအိမ်တိုင်ရာရောက်မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုကိုဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သည်ကိုတွေ့ရသည်

မဲဆွယ်စည်းရုံးရာတွင် ပုံနှိပ်ထားသောစာရွက်စာတမ်း အသုံးပြုမှု မှာ (၈၅) ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီးကျန် (၁၄) ရာခိုင်နှုန်းအစားအစာ ပါတီ အမှတ်တရ ပစ္စည်းများဖြန့်ဝေသည်ကိုလဲ တွေ့ရှိရသည်။

“၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာ”

မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုပြုလုပ်သော နေရာဝန်းကျင်များအား ယေဘုယျအားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင်ကိုယ်ပိုင် ရုံးခန်းနှင့်အိမ်တိုင်ရာ ရောက်(၆၀%)၊ အများပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင်သောနေရာ များ (ဥပမာဈေး၊ ပန်းခြံ..စသဖြင့်) အသုံးပြုမှုတွင်(၁၅%) ပြုလုပ်ခဲ့ကြပြီး ဟောပြောပွဲ များကို ပါတီရုံးများတွင်၁၄%နှင့်အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ပန်းခြံဈေး ဧရိယာများတွင်(၁၅%)ရှိခဲ့ပြီး ဘာသာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ဧရိယာတွင် ၄% ပြုလုပ်ခဲ့ သည် ကိုတွေ့ရှိရသည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးဆိုင်ရာဟောပြောပွဲများတွင်ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းများမှလိုက်လံဟောပြောပံ့ပိုးပေးမှုအ ခြေအနေမှာ၈၆%ရှိပြီးအ ခြားသောလူငယ်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များပါဝင်မှု ၁၄ %ခန့်ရှိပြီး SNLD ပါတီအားပံ့ပိုးမှုရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။

အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလလူထုဟောပြောပွဲများတွင်လာရောက်သေ ၁မဲဆန္ဒရှင်ကျား/မဖော် ပြချက်တွင် ခြုံငုံဖော်ပြရသော် ၆၉%မှာအမျိုးသမီးများဖြစ်သည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရာတွင်မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများအား ပြောကြားသော ကြောင်းအရာတို့တွင် အများစုမှာရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ရန် ပြောဆိုရာတွင် ၄၉%ခန့်ရှိပြီး။ တိုင်းရင်းသား အရေးဆောင်ရွက်ရန်မှာ(၄၄%) ၊ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး(၄၉%) ၊ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီးပြောကြားမှု(၃၅%)၊ ဒီမိုကရေစီအရေးဖော်ဆောင်ရန်မှာ (၆၆%) ရှိကြပြီး။အခြားသောပညာ ရေး၊အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍတို့မှာ ၃၀%ခန့် အောက်ပြောကြား သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ တွင်အဓိကထားမြှစ်ထားသော နိုင်ငံပိုင်ပစ္စည်းများအား တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်သော်လည်း ကောင်း အသုံးချမှုများ(၁၀၀%)မရှိခဲ့ပါ။

အမျိုးသမီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး ကာလတစ်လျှောက် ပြင်ပမှမည်သည့် နောက်ယှက်ဟန့် တားမှုတစ်စုံတရာမျှမရှိခဲ့ပါ။

“အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပြည်သူလူထုစစ်တမ်းများ ကောက်ယူမှုတွေ့ရှိချက်များ”

မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူလူထုသဘောထားစစ်တမ်းကောက်ခံရာတွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ(၇၀)ဦးမှ အမျိုးသမီး ကိုယ်စား လှယ်လောင်းများ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သော မဲဆန္ဒနယ်အသီးသီးမှ

မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူ(၇၀၀)ဦးအား ၂၀၁၇ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၅)ရက် မှစပြီး နိုဝင်ဘာလ(၁)ရက် နေ့ထိ တွေ့ဆုံမေးမြန်း ရာမှရရှိသော အချက်အလက် များပေါ် တွင်အခြေခံပြီး စီစစ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းတို့ စောင့်ကြည့်လေ့လာ ရာတွင် မိမိတို့ နေထိုင်ရာဒေသ အတွင်းမဲဆွယ်စည်းရုံးမှု လုပ်ဆောင် သောအခြေအနေအမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှုအားသိရှိမှုမဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူ တို့၏ ခေါင်းဆောင်မှုပိုင်းတွင်ကျား/မ ကွဲပြားမှု သဘောထား တိုင်းတာချက်နှင့် ဆန္ဒမဲ ပေးရာ တွင် လွှမ်းမိုးထိန်းချုပ်မှုရှိ/မရှိအခြေအနေတို့တွင်ပြည်သူ တို့၏ သဘောထားအမြင်ကို လွတ်လပ်စွာ မေးမြန်းမှတ်တမ်းယူခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ရာ ဒေသအသီးသီးတွင် မဲဆန္ဒရှင် ထက်ဝက် နီးပါးဖြစ်သော(၄၆%) ၏ဖြေဆိုမှုမှာ ၎င်းတို့ နေထိုင်ရာဒေသ အသီးသီးတွင်မဲဆွယ်စည်းရုံး မှုနေရာအချို့ရှိကြောင်း ဖြေဆိုကြပြီး မြောက်များ စွာတွေ့ရှိရသောအခြေအနေမှာ (၁၃%)ခန့် ရှိပါသည်။

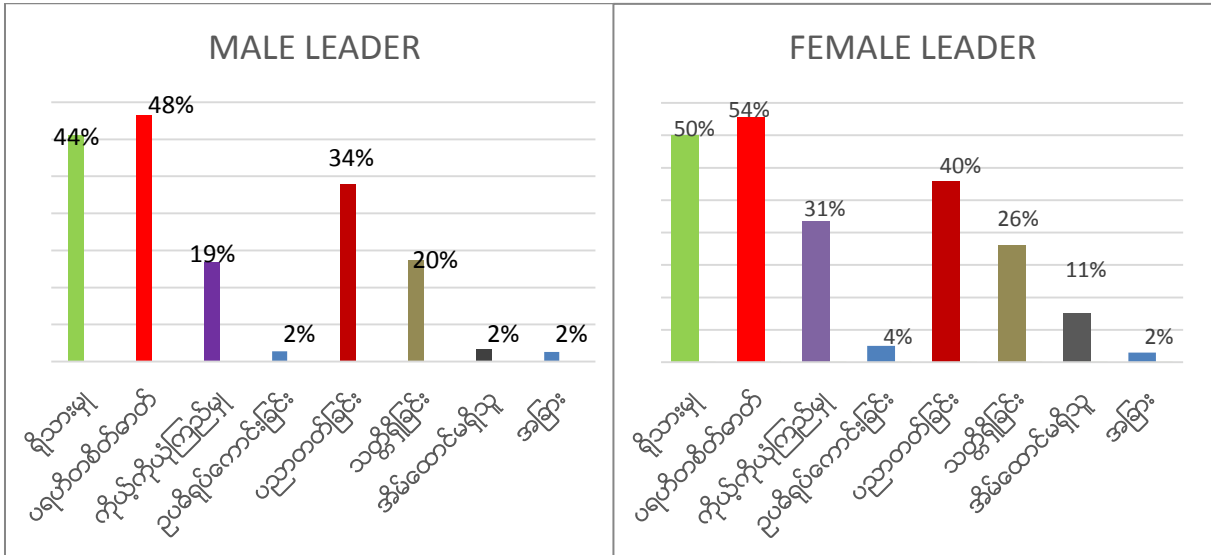
အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းများဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှုကိုသိရှိမှုအခြေအနေဖော်ပြရာတွင်(၆၃%)သော မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူ အများစုမှ သိရှိကြောင်း ဖြေဆိုကြပါသည်။

မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများ မိမိတို့နှစ်သက်ရာပါတီ ကိုယ်စားလှယ် လောင်း တို့၏ ဟောပြောပွဲများအား တက်ရောက်ခွင့် လွတ်လပ်စွာ မဲပေးစွာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်သည် အဓိကကျသောအ ခြေ ခံအ ချက်ဖြစ် ရ ကား ပြီးခဲ့သော ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲတွင်(၈၇%) သော မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူတို့မိမိတို့ နှစ်သက်ရာပါတီ၏ဟောပြောပွဲများကိုအဟန့်အတားမရှိတက်ရောက်ခွင့်ရှိသည်ဟုဖြေဆိုခဲ့ကြပါသည်။

အလားတူပင်ဆန္ဒမဲပေးရာတွင်လဲ(၉၁%)သောမဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူတို့မိမိနှစ်သက်ရာပါတီကိုသော် လည်း ကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ် ကိုသော်လည်းကောင်းလွတ်လပ်စွာမဲပေးခွင့်ရှိသည်ဟုဖြေဆိုကြပါသည်။ ကျန်(၉%)သော အခြေအနေမှာ၎င်းတို့၏ အိမ်တွင်း မိသားစုအငြင်းပွားမှုအခြေအနေဟုဖြေဆိုကြပါသည်။

“၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာ”

မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူလူထု၏ အမျိုးသမီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် လောင်းများအားမဲပေးလိုမှု ဆန္ဒသဘောထားအခြေအနေတွင် (၈၂%)မှာအမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်းအားမဲထည့်ရန်ဆန္ဒ ရှိပြီး(၈%)မှာမသိပါဟုဖြေဆိုခဲ့ကြပါသည်။ကျန်(၁၀%)မှာ ထည့် လိုခြင်း မရှိဟုဖြေဆိုကြပါသည်။

ထို့ပြင်ခေါင်းဆောင်မှု ဆိုင်ရာအရည်အသွေးသတ်မှတ်ချက် များတွင် အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တို့ တွင် ရှိသင့်သော အရည်ချင်းသတ်မှတ်ချက် များအားမဲဆန္ဒရှင်များ၏ အမြင်ကောက်ယူရာတွင် ပညာတတ်ခြင်း နှင့်ပရဟိတစိတ်ဓာတ်၊ရိုးသားမှုရှိခြင်းတို့ကို အဓိက ဖြေကြပြီး ၊အခြားအနေဖြင့် တာဝန်ခံမှု တာဝန်ယူမှုရှိခြင်းဟုဖြေဆိုထားသည်။သို့သော်လည်း အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်များသည် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များကဲ့သို့စွမ်းဆောင်နိုင်မှု ရှိသည်ဟု ထင်ပါသလား ဟုဖြေဆိုရာတွင် ၃၉%သော မဲဆန္ဒရှင်များမှ ထင်ပါသည်ဟုဖြေကြားခဲ့ပြီး ကျန် ၄၈%မှာမထင်ပါနှင့်၁၂%မှာမသိပါဟုဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွေ့ရှိချက်များ

မဲရုံစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု

ရွေးကောက်ပွဲနေ့စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အပိုင်းတွင် မဲရုံစီမံခန့်ခွဲမှု အပိုင်း အနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသောစည်းမျဉ်း၊စည်းကမ်းအတိုင်းဆောင်ရွက်မှု၊မဲရုံအခင်းအကျင်းအနေအထားနှင့် ဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲ စံနှုန်းနှင့် အညီရှိမှုအခြေအနေမှာ ၉၂% ရှိပြီးကျန် ၈%အခြေအနေမှာတမူး၊ မြစ်ကြီးနား၊မတူပီနှင့် ရသေ့တောင်မြို့နယ်ရှိ မဲရုံအခင်းအကျင်း၊ မဲရေတွက်မှုဖြစ်စဉ် တွင်

“၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာ”

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ ချမှတ်ထားသော ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်မညီ သောဆောင်ရွက်မှုများတွေ့ရှိရပါသည်။
 ကြိုတင်မဲစာရင်းစာရွက်များ ကပ်ထားရှိမှုမှာ ၉၃% ရှိကပ်ထားပြီး မဲပေးမှု လမ်းညွှန်ချက် အဆင့်ဆင့် ပိုစတာများ မဲရုံတိုင်းတွင် ကပ်ထားရှိပါသည်။

မဲရုံအနီးပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုတွေ့ရှိချက်များ

မဲရုံအနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေချိုးဖောက် မှု၊အငြင်းပွားမှုဖြစ်စဉ်များတွေ့ရှိချက် တွင် ကိုယ်စားမဲပေးခြင်း၊မီဒီယာနှင့်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများ မဲရုံတွင်းဝင်ခွင့်မပြုခြင်း၊ မဲစာရင်း ပြင်ဆင်ခဲ့သော်လဲ မဲပေးသည့် နေ့တွင် မဲစာရင်းမပါရှိခြင်း၊ရွေးကောက်ပွဲနေ့ တွင် ပါတီလိုဂို အမှတ်တံဆိပ်များ မဲရုံအနီး ပတ်ဝန်းကျင် တွင်ဆက်ရှိနေခြင်းအစရှိသောအခြေအနေ တိုက်ရိုက် သတင်းပေးမှု (၂၅)ကြိမ်ရရှိခဲ့ရာ ယခင်ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲထက် နည်းပါးပြီးဆန္ဒမဲ သက်သေခံလက်မှတ် စံနှစ်အစား မှတ်ပုံတင်ဖြင့် ပြပြီးမဲစာရင်းနံပါတ်စဉ်ပေးသောစံနှစ်အရ သက်သေခံမဲလက်မှတ်ဖောင်းပွမှု၊အယောင်ဆောင်မဲပေးမှုပြဿနာများအား များစွာလျော့ကျစေပါသည်။

မဲရေတွက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်

မဲရုံပတ်သိမ်းပြီး မဲရေတွက်မှု ဖြစ်စဉ်အား စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ (၁၄၈)ဦးမှ စောင့်ကြည့်ခဲ့ရာတွင် (၉၆)%မဲရုံတို့ ညနေ ၄နာရီတွင် ပိတ်သိမ်းခဲ့ပြီး မဲရေတွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အတိုင်း တိကျစွာဆောင်ရွက်ကြသော်လဲ၊ကျန် (၈%)သော မြစ်ကြီးနား၊ မိုးကုတ်၊တမူးမြို့နယ်တို့တွင်

မဲရုံတံခါးပိတ်ရေတွက်ခြင်း၊ ပုံစံ (၁၉)ထုတ်ပေးမှု နောက်ကျခြင်း၊ည(၂)နာရီထိ ၊တမူးမြို့နယ် ကော်မရှင်ရုံးတွင် စုပေါင်းမဲရေတွက်မှု အား စောင့်နေသော်လဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများ အားပြန် လွှတ်ခြင်း၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းနှင့် မညီသော ပြုမူမှုများရှိခဲ့ပါသည်။

ထူးခြားဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်အနေဖြင့်အုတ်တွင်းမြို့ ပေါက်တောအုပ်စု မဲရုံအမှတ်(၂) တွင် အမျိုးသမီးမဲဆန္ဒရှင် တစ်ဦးမှ မိမိ၏ သားဖြစ်သူ မဲစာရင်းတွင် မပါဟုဆိုကာ လက်သန်းတွင် မှင်မတို့ပဲတွက်သွားခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်ပဲခူးတိုင်းဝန်ကြီးချုပ်ယာဉ်တန်းအား တားဆီးတိုင်တန်းခဲ့ရာတွင် ဝန်ကြီးချုပ်မှ မြို့နယ်ရွေး/ကော် အား အဆင်ပြေ အောင်ပြုလုပ်ပေး ရန်ပြောဆိုခဲ့ရာ ရွေး/ကော်တာဝန်ရှိသူမှ မဲစာရင်းတွင်မပါရှိသူအား မဲထည့်ရန်ဆောင်ရွက် ပေးမရကြောင်း ရှင်းပြပြောဆိုခဲ့သော်လဲ မဲရုံတွင် အချိန်(၂)နာရီခန့် စောင့်ကြည့် နေခြင်း၊ နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်မံ လာရောက်ခြင်းများရှိခဲ့သည်ကိုမှတ်တမ်းရယူခဲ့ပါသည်။

မဲဆန္ဒရှင်အခွင့်အရေးမိမိကြိုက်နှစ်သက်ရာပါတီအားမဲထည့်ရာတွင် ခြိမ်းခြောက်ပြောဆိုဟန့်တားမှု များ ရွေးကောက်ပွဲနေ့နှင့် ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီနေ့များတွင် ရှိခဲ့ပါသလားဟု အချက်အလက်ကောက် ယူရာ တွင် ၈၆%သောမဲဆန္ဒရှင်များမှ မရှိဟုဖြေဆိုခဲ့ပြီး ကျန် ၁၄%မှ ရှိခဲ့သည်ဟုဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။

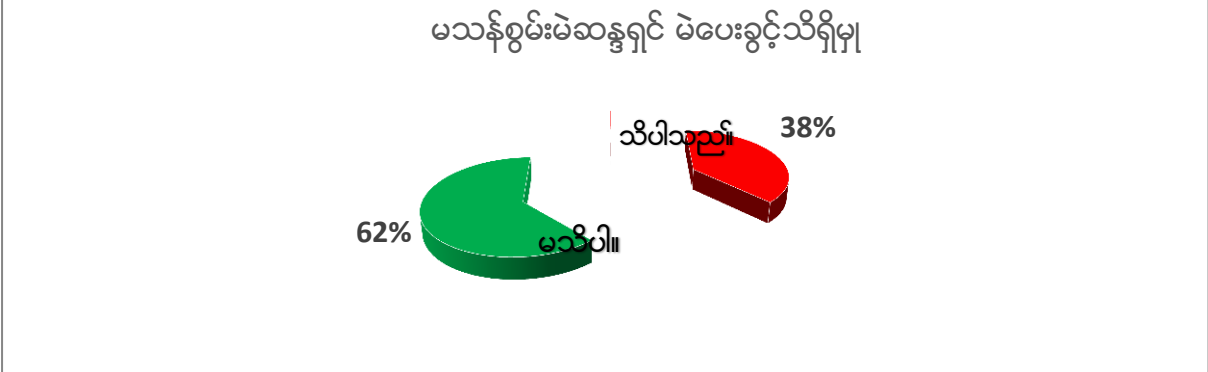
စစ်တပ်မဲရုံ စောင့်ကြည့်လေ့လာ မှုအပိုင်းတွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု သက်သေခံလည်ဆွဲ ကဒ်ပြားပါရှိပါလျှင် ဝင်ရောက်စောင့်ကြည့်လေ့လာခွင့်ရရှိပြီး Rain Maker အနေဖြင့် စစ်တပ်ဧရိယာရှိ မဲရုံ(၇)ရုံအားစောင့်ကြည့်လေ့လာခဲ့ရာ တွင် မတူပီမြို့နယ်အမှတ်(၃၀၄) တပ်ရင်းမှ မီဒီယာ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခွင့် မပြုသည်မှအပ ကျန်ဧရိယာများတွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာ မှတ်တမ်းရယူနိုင်ခဲ့ရာ ၅၈%မှာ ကြိုတင်မဲပေးပြီး ၄၂% မှာ ကိုယ်တိုင်လာရောက်မဲပေးခဲ့သည်။

၁.၈။ ရွေးကောက်ပွဲ နေ့ မသန်စွမ်း မဲဆန္ဒရှင်များ အကျိုးဝင်ပါဝင်မှု

၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင် များရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်မှု အခြေအနေ အားစောင့်ကြည့် လေ့လာစစ်တမ်းကောက်ယူမှုရွေးကောက်ပွဲနေ့ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ(၇၀)ဦးမှ တစ်ဦးလျှင် မဲရုံ(၃)ရုံရှိ မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင် များလာရောက် ဆန္ဒ မဲပေးမှု အခြေအနေ အားစောင့်ကြည့်လေ့လာ မှတ်တမ်းရယူရာတွင် မျက်ကွယ်ပြုခံ မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင်တို့၏ မဲဆန္ဒ ရှင် အခွင့်အရေး၊ လာရောက် ဆန္ဒမဲပေးသည့် အရေအတွက် ကောက်ယူမှု၊၎င်းတို့မဲပေးစရာတွင် အဆင်ပြေ

“၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အစီရင်ခံစာ”

ချောမွေ့ စွာ မဲပေးနိုင်သော မဲရုံ အခင်းအကျင်းစီမံထားရှိမှု၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိပဲ မသန်စွမ်း မဲဆန္ဒရှင်များ အားကူညီ ဖေးမမှု အစရှိသော အခြေအနေတို့ အား စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင် ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြ ပကတိအခြေအနေ ရရှိနိုင် ရန် ဖြန့်ကျက် ပြီးအချက်အလက် ကောက်ခံခဲ့ ပါသည်။မသန်စွမ်းသူ မဲဆန္ဒရှင်များ လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ်များ တွင် ရှိသောအရေအတွက် ခန့်မှန်းချက်ကောက်ယူရာတွင် မိုးကုတ်၊ တမူးနှင့် ပြင်ဦးလွင် မြို့များရှိ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားလစ်လပ် မဲဆန္ဒနယ်များတွင် မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင် မရှိဟု သိရှိရပြီး၊ ကျန်ဧရိယာ များတွင် (၄၈)ဦးသော မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင် များလာရောက် မဲပေးရာ တွင်ကိုယ်အင်္ဂါ မသန်စွမ်း သူ(၃၃)ဦး၊ အကြား အာရုံ မသန် စွမ်းသူ(၉)ဦး၊အမြင်အာရုံ မသန်စွမ်းသူ(၆)ဦးတို့ မဲရုံသို့

လာရောက်ပြီး ဆန္ဒမဲ ထည့်ဝင်ခဲ့ပါသည်ရွေးကောက်ပွဲနေ့ တွင် မသန်စွမ်း မဲဆန္ဒရှင်များ လာရောက်မဲ ပေးသည်ကို ၈၇% မှ မတွေ့ရှိပါ ဟုဖြေကြားခဲ့ ပါသည်။

မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင်များ လဲမဲဆန္ဒရှင်အခွင့်အရေးအရ မဲပေးခွင့်ရှိသည်ကို သိ/မသိဖြေဆိုရာတွင်(၆၂%)မှာ သိပါသည် ဟုဖြေကြားပြီး၊(၃၈%) မသိပါဟု ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။မဲရုံများ တည်ရှိမှု အနေအထားတွင် မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင်များ မဲပေးရန် အခွင့်သာသောမြေညီထပ်တွင် ၆၈% တည်ရှိပြီး ကျန်ရှိသည့် မဲရုံများသည် အထပ်မြင့် နေရာ တွင်ရှိနေပါသည်။မဲရုံများသည်မသန်စွမ်းသူများ နှင့် သက်ကြီး ရွယ်အို များအတွက် သွားလာရလွယ်ကူသော အခြေအနေတွင် ရှိ/မရှိ တွင် ၅၈% သော မဲဆန္ဒရှင်များမှ လွယ်ကူအဆင်ပြေသည်ဟု ထင်မြင်မှတ်ချက် ပေးခဲ့ပါသည်။

မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင်များ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ ကိုယ်ဝန် ဆောင်မိခင်များအတွက် မဲပေးရလွယ်ကူစေရန် မဲရုံစီမံ ထားရှိမှု အပိုင်း တွင် ဂိုးခဲများ အသုံးပြုရန် အတွက် ဆင်ခြေ လျှောထား ရှိမှု၊ မဲရုံ (၃)ရုံတွင် တွေ့ရှိရပြီး မျက်မမြင် လက်စမ်း စာဖြင့် ဖန်တီး ထား သော မဲလက်မှတ်ပြား၊ တန်းစီရန်မလိုပဲ ဦးစားပေး မဲပေးမှု၊ ထိုင်စောင့်ရန် စီမံထားရှိမှု၊ မဲပုံးများ သည် မဲထည့်ရန် လွယ်ကူသော အနေ အထား စသော အခြေအနေ တို့မှာ စောင့်ကြည့်မှု ဧရိယာ အတွင်း လုံးဝမတွေ့ရှိရပါ။

အကူလူဖြင့်မဲပေးခွင့်၊ မဲရုံဝန်ထမ်းများ၏ ခွဲခြား ဆက်ဆံမှု မရှိပဲ အကူအညီ ပေးမှု အခြေအနေတွင် ၈၆%မှ ရှိပါသည် ဟုဖြေဆိုခဲ့ပြီး ကျန်၁၂%မရှိဟုဖြေပြီး ၂% မှမသိ ဟုဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။နားလည်ရလွယ်ကူသော မဲပေးပုံပေးနည်း အဆင့်ဆင့် ပိုစတာများ အား မဲရုံတိုင်းတွင် ကပ်ထားသည်ကိုတွေ့ရှိပါသည်။

၁.၉။ ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေ နှင့် ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှု

၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှု များ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ ရသေ့တောင်မြို့နယ်နှင့် မြင်းခြံမြို့နယ်တို့တွင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ ဆိုင်းပုဒ်များဖျက်ဆီးခံရခြင်း၊ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးလမ်းကြောင်းများ ဟန့်တားနှောင့်ယှက်ခြင်းများ ရှိခဲ့သော်လည်း စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီနှင့် ရွေး/ကော်တို့ ၏ဖြေရှင်းပေးမှု ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲတိုင်ကြားမှု များမရှိခဲ့ပါ။သို့သော် ဆိပ်ကမ်း မြို့နယ်မှ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီမှ အနိုင်ရကိုယ်စားလှယ် ဦးနေမျိုးအောင်အား ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၅၈(က) အရ ကြည့်မြင်တိုင်မြို့နယ်လျှောက်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရုံးအဖွဲ့မှ ဆိပ်ကမ်းမြို့မရဲစခန်းတွင် တရားလိုပြုတိုင်ကြားခြင်းဖြစ်ပြီး စီစစ်စုံစမ်းဆဲကာလ ဖြစ်ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲနေ့ တွင်မြင်းခြံမြို့နယ်တွင် ကိုယ်စားမဲပေးမှု မှာ (၂)နေရာ၊ ချမ်းအေးသာဇံ မြို့နယ်တွင် မဲစာရင်းပြင်ဆင်ခဲ့သော်လဲ မဲပေးသည့်နေ့တွင် မဲဆန္ဒရှင် အမည်မပါရှိခြင်း၊မှတ်ပုံတင် မပါသော ကြောင့်မဲပေးခွင့်ဆုံးရှုံးခြင်း၊အုပ်စုဖွဲ့မဲပေးခြင်း၊ မဲရုံထဲ တွင် မဲရုံနှင့်မသက်ဆိုင်သော သူများရှိနေခြင်း၊မဲရုံတံခါးပိတ် မဲရေတွက်မှု ပြုလုပ်ခြင်း အစရှိသော ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်ဆန့် ကျင်မှု များ စောင့်ကြည့် လေ့လာသူများ၏အစီရင်ခံစာများ အရတွေ့ရှိရသည်။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှု များသည် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းခံရသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အမည်ကြော်ငြာသည့်နေ့ မှတင်ပြီး ၄၅ ရက်အတွင်း ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် သို့တင်သွင်းရမည်ဖြစ်ရာ လက်ရှိအခြေအနေတွင် ဆက်လက် စောင့်ကြည့်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကာလနှင့် မြို့နယ်ရွေး/ကော်ရွဲများတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ် (၁၃)ရှိ မြို့နယ်ရွေး/ကော်ရွဲများ အား မြို့နယ်အဆင့် ရွေး/ကော်များတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှု၊ မဲစာရင်း ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ချက်များအား တွေ့ဆုံမေးမြန်း အချက်အလက်ရယူခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသမီးပါဝင်မှုအနေဖြင့် အများယုံကြည် (၆)ဦးတွင် အမျိုးသမီး(၁)ဦးပါဝင် ပြီး မြို့ပြဧရိယာတွင် (၃)ဦးထိပါရှိသော်လည်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ များအရ တောင်တန်းဒေသများဖြစ်သော မတူပီ၊ ကန်ပက်လက်၊ လဲချားနှင့်တမူးတို့တွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုမရှိပါ။ ၂၅% သော အမျိုးသမီးရွေး/ကော်အဖွဲ့ဝင်များသည် စီမံဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပါဝင်ခွင့်မရဟုသိရပြီး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲသော နေရာများ၊ တားမြစ်ဧရိယာ ကန့်သတ်ဧရိယာများ ဥပမာ မြစ်ကြီးနားရှိ အင်ဂျစ်ယန်၊ တီယန်ဖွပ်၊ ဟိုကပ်၊ ဝိုင်းလုံတို့တွင် မဲရုံများရှိသော်လည်း သွားရောက်ရန် ပြည်နယ်မှ မသွားသင့်ကြောင်း အသိပေးအကြောင်းကြားမှု များရှိသည်။

မဲစာရင်းလာရောက်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသူနည်းပါးပြီး မဲစာရင်းပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် ပယ်ဖျက်မှု အများဆုံးမှာ တာမော့၊ မြင်းခြံနှင့်သပိတ်ကျင်းမြို့ နယ်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ရသေ့တောင်၊ မြင်းခြံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ် တို့တွင် ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ အငြင်းပွားမှု များဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ကော်မရှင်နှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီမှ ကြားဝင်ဖြေရှင်းပေးမှု များ (၈)ထိရှိခဲ့သည်။

မြို့နယ်ရွေး/ကော်၏ စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြည်ထောင်စုရွေးကော်ပွဲကော်မရှင် အဆင့်ဆင့် ညွှန်ကြားချက်များ/ အကြောင်းကြားစာများ အချိန်နှင့် တပြေးညီရရှိမှု ရှိပြီး ရပ်/ကျေး ရွေး/ကော်မှလည်းအလားတူပေးပို့မှုရှိသည်ဟုသိရှိရပါသည်။ မြို့နယ်ထွေအုပ်ပိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်မှုမှာ ၃၅% မှာ အဆင်မပြေ ကြန့်ကြာမှု များရှိသည်ဟုဖြေကြားခဲ့ပြီး လူအင်အားမလုံလောက်မှု နှင့်မဲစာရင်းကောက်ယူရာတွင် အခက်အခဲ များရှိသည်ဟုဖြေဆိုခဲ့ပါသည်။

အပိုင်း-၂ အကြံပြု ချက်များ

၂.၁။ ဥပဒေရေးရာမူဘောင်

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ ဥပဒေသည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း(၉)ပါ ပြဌာန်း ချက် များအရ ရေးဆွဲထားရကာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အချို့ လုပ်ဆောင် ရန် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ ပြီးနောက် ပိုင်း မှစပြီး ပါတီဘက်မှသော်လည်းကောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်ရေး အဖွဲ့များမှပါ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု များအကြိမ်ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့ သော်လည်း ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ နှင့်ညီစွန်းပြီး ယနေ့ထိ ထိရောက်သော လိုအပ်သော ပြုပြင် မှုသို့ မချဉ်းကပ်နိုင်သေးပဲ ရှိနေပါသည်။

၂၀၁၈၊ ဇွန်လ၊ ၂၁ ရက်နေ့ တွင် ချင်းအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီမှ ပြည်ထောင်စုရွေးကော်ပွဲကော်မရှင် သို့ ပေးပို့သည့်ရွေးကောက်ပွဲအကြံပြုစာတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ရွေးကောက်ပွဲ များဖြစ်သော

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်လျှောက်တော်ရွေးကောက်ပွဲများ သီးခြားကျင်းပရန်၊ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး ကာလ ရက်ပေါင်း (၆၀) အစားရက်ပေါင်း(၉၀) သတ်မှတ်ရန် အစရှိသော ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွင်ရှိနေသော အခြေအနေများကိုပြောင်းလဲရန် အကြံပြုစာ ပေးပို့ခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲ များစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အရ မဲရုံမှူးခန့်ထားမှု တွင်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၉(က) အရ မဲရုံးမှူးများသည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းများထဲမှ သင့်လျော်သူကို သာမဲရုံမှူးခန့်အပ် ရမည်ဟူသော အချက်တွင် အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက် ထားပြီးလူငယ်၊အမျိုးသမီးများ၊ ရပ်/ရွာတွင် နာမည်ကောင်းရှိသူများကိုလဲ ပါဝင်စေသင့်ကြောင်း၊လျှောက်တော် နည်းဥပဒေ ၇(ခ) ပိုဒ် ၁-၂ ပါ တပ်မတော် အိမ်ထောင်စု မဲစာရင်းများအားနီးစပ်ရာ ကျေးရွာများ၏ မဲစာရင်းထဲထည့်သွင်းခြင်း၊ စစ်တပ်ထဲတွင် မဲရုံ ထားရှိခြင်း အစားစစ်တပ် ပြင်ပတွင်သာမဲရုံများအားထားရှိသင့်ပါသည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးဆိုင်ရာကုန်ကျစာရင်းရိတ်တင်သွင်းရာတွင်ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေပုဒ်မ ၅၅၊၅၆ နှင့်၇၃မှ ၉၀ပါ ရွေးကောက်ပွဲကုန်ကျစာရင်းရိတ် ရေးသွင်းခြင်း ပုဒ်မ ၇၄ အရ ငွေကျပ်သိန်း(၁၀၀)ထက် ပိုမိုခြင်း မရှိစေရတွင် လက်ရှိ ပါတီကြီးများ၏ ရွေးကောက်ပွဲ အသုံးစရိတ် မှာ သိန်း(၁၀၀)ထက်ပိုမိုကျော်လွန်နေပြီး ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် မှလဲ စီစစ်ခြင်းမရှိပါသောကြောင့် သိန်း(၁၀၀) အစား သတ်မှတ်ချက် တစ်စုံတရာ ထားရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် ပါတီများဘက် မှကျင့်ဝတ် ဖောက်ဖျက်မှု များသည် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ မှဖြေရှင်းမှု ထက် ထိရောက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ အတိုင်းဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းသင့်သည်။ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၅၊၄၇ ပါ ကြို တင်မဲပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်ပြီး အရေ အတွက် သတ်မှတ်ချက် တစ်ခုထားရှိပါက ရွေးကောက်ပွဲရလဒ် ကိုပြောင်းလဲစေသော ကြိုတင်မဲ မသမာမှု ပြဿနာများ အားကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၂.၂။ ရွေးကောက်ပွဲနှင့်အမျိုးသမီးပါဝင်မှု မြှင့်တင်ရေးအကြံပြုချက်

၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမျိုးသမီးများဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှု အားစောင့်ကြည့် လေ့လာရာတွင်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အမည်စာရင်းတင်သွင်းစဉ်မှစတင်ကာ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ၊ မဲပေးသည့်နေ့အထိ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းမှာ အမျိုးသမီး ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ ကြုံတွေ့ ရသော အခက်အခဲနှင့်စိန်ခေါ်မှု များအား အသေးစိတ် အချက်အလက် များရရှိပြီး နောင်လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲများ အတွက် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုမြှင့်တက်လာရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များ အားလုံးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြစေရန် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးလျှောက်တော် ကိုယ်စားလှယ် လောင်း(၇)ဦးအား တိုက်ရိုက်တွေ့ ဆုံမေးမြန်းရာတွင် လုံခြုံရေးဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခြားသော အခြေအနေများအား ကျော်ဖြတ်ရန်လွယ်ကူသော်လည်း အမှတ်တကယ် လက်တွေ့ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူတို့၏ ကျား/မရေးရာ အမြင်

ပြောင်းလဲမှုမရှိခြင်း၊ ရှေးရိုးစွဲ အသားကျနေသော ဘာသာဓလေ့ ထုံးတမ်းများ၊ ပါတီကြီးများ၏ လျှမ်းမိုးမှု အခြေအနေ များမှာ ခက်ခဲသော အဟန့်အတားများဖြစ် နေပါသည်ဟု ဖြေကြားချက်များ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ ကျားမရေးရာ အမြင်ဖွင့် သင်တန်းများ၊ အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်းများ ပေးရာတွင် အဖွဲ့စည်းချင်း ချိတ်ဆက်ပြီး လိုအပ်သော ဧရိယာများသို့ ပျံ့နှံ့အောင် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။

အလားတူပင် နိုင်ငံရေးပါတီများ အနေဖြင့် အမျိုးသမီးပါတီဝင် များအား စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး၊ ပါတီတွင်း အမျိုးသမီးရေးရာ မူဝါဒများ ချမှတ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲတွင် အချိုးကျ ပါဝင်လာစေရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ထို့ပြင် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးလုပ်ဆောင်ရာတွင် အမျိုးသမီးများ အတွက် မျှတစွာ ယှဉ်ပြိုင်ခွင့် ရရှိစေရန် ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးသမီးများအား အထောက်အပံ့ ပေးသော ဥပဒေ မူဘောင်များ ထားရှိသင့်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု မြှင့်တက်လာစေရန် အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်များ၏ မဲဆွယ်အသုံးစားရိတ် အား ပိုမိုသုံးစွဲခွင့်ပြုခြင်း၊ ပါတီများတွင် ကျားမရေးရာ မူဝါဒဆိုင်ရာ အားကောင်းစေရန် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် မှတိုက်တွန်းပြီး ပါတီများသို့ အစည်းဝေးဆွေးနွေးပွဲ များဖိတ်ကြားရာတွင် ကျား/မ အချိုးကျ ဖိတ်ကြားခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ငွေကြေးအား နည်းမှဆိုရာ ကိုသာ အဓိကထားရှိသော အခြေအနေဖြစ်ပေါ်နေပြီး၊ ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာစေရေး၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့ အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်လာရေးများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လွန်စွာ အားနည်း နေသည်ကို တွေ့ရပြီး အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဘက်မှလည်း အမျိုးသမီးပါဝင်လာမှု အားကောင်းစေရန် ဟူသော လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ရေရှည်စနစ်တကျ စီမံမှုမရှိသည့် အပြင် တိကျသော လုပ်ငန်းစဉ်ဖော်ဆောင်မှုတွင် မူအရ သော်လည်းကောင်း၊ စီမံကိန်းအရသော်လည်းကောင်း ဖော်ဆောင်နိုင်မှု အားနည်းနေဆဲ အခြေအနေ ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

၂.၃။ မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင်များ ၏ မဲဆန္ဒရှင်အခွင့်အရေး

၂၀၁၈-ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် အားလုံးပါဝင်ခြင်း ဆိုရာတွင် အမျိုးသမီးသာမက မသန်စွမ်းပါဝင်မှု၊ လိင်စိတ်ဝိသေသ လက္ခဏာခံယူစိတ် ကွဲပြား သူတို့ပါဝင်စေခြင်းတို့ကို MILI အဖွဲ့၏ နည်းစံနစ် အရ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊ CAN အဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး သင်တန်းပေးခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများအဖြစ် ပူးပေါင်းခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

လွဲမှားသောလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာတို့ကိုသက်ဝင်ယုံကြည်ပြီး အယူသည်းမှပြင်းထန်သော မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖော်ပြပါ လူသားတို့မှာ စာနာနားလည်မှု၊ ဖြင့်ဖေးမကူညီမှု၊ များရရှိရမည့်အစား လှောင်ပြောင်သရော် အနိုင်ကျင့်စော်ကားမှု၊ များအောက်မှ မျက်ကွယ်ပြုခံ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၅ တွင် မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးဥပဒေ ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက် ၎င်းတို့ လူနေမှုဘဝမြင့်တင်ရေး ရေရှည်စီမံကိန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်လျှက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲနေ့မဲရုံ(၂၀၁) အားစောင့်ကြည့်လေ့လာ ရာတွင် လာရောက်မဲပေးသူ မသန်စွမ်း(၄၈)ဦးသာရှိခဲ့သည်။လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ်(၁၃)ခုတွင် ၂၀၁၄တွင် UNFPA မှသန်းခေါင်စာရင်း ကောက် ယူမှု အရ ၆၀၀၀၀ခန့်ရှိနေရကာ နိုင်ငံသားနှင့်မဲဆန္ဒရှင် အခွင့်အရေးအရ မဲစာရင်းပြုစုရာတွင် ပါဝင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

မဲရုံများသတ်မှတ်ရာတွင် မသန်စွမ်းများအတွက် လိုအပ်ချက်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း။မဲဆန္ဒရှင် အသိပညာပေးတိုက်ရိုက်ရှိရန် မလွယ်ကူသော မဲဆန္ဒရှင်များအတွက် လွယ်ကူရှင်းလင်းသော မဲထည့်နည်းပုံစံများချိတ်ဆွဲထားရန်။

မိသားစု၊လူမှုပတ်ဝန်းကျင် မှ မသန်စွမ်းများ၏ မဲပေးခွင့် သိရှိနားလည်စေရန် ရွေးကောက်ပွဲ ကာလနီးကပ်လာပါက မသန်စွမ်းမဲဆန္ဒရှင် အခွင့်ရေးကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များမှ များ၊ လက်ကမ်း စာဆောင်များဖြန့်ဝေခြင်း၊ဆိုရှယ်မီဒီယာ အသုံးပြုပြီးအသိပညာပေးခြင်းနှင့် ဇာတ်လမ်းတိုများ ထုတ်လျှင်ခြင်းတို့ကိုရုပ်သံလိုင်းများနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက် ရန်။

၂.၄။ လူငယ်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ

ပြီးခဲ့သော ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၁၄၊ အောက်တိုဘာ တွင် တာမွေမြို့နယ်တွင် ပထမ အကြိမ်မဲပေးမည့်လူငယ် များမဲဆန္ဒရှင် အသိပညာပေးလုပ်ဆောင်ခဲ့ ရာတွင် လူငယ်အများစု၏ ရွေးကောက်ပွဲ စိတ်ဝင်စားမှုလျော့နည်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင် လာရောက် မဲထည့်သည် မှာ ၂၅%အောက်ဖြစ်သည်။၁၈နှစ်မှ ၂၄နှစ်အတွင်းမြို့ပြတွင် နေထိုင်သော လူငယ် အများစုသည် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ရှိနေကြပြီး အလုပ်လုပ်ရင်းပညာသင်ကြားနေသူများသည်ကိုတွေ့ရသည်။

၂၀၂၀ရွေးကောက်ပွဲတွင် အသက် ၁၈နှစ်ပြည့်မည့်လူငယ်များမှာ ၆သန်းခန့်ရှိရာ မဲဆန္ဒရှင်၏ ၂၀%ရှိပြီးရွေးကောက်ပွဲတွင်ပါဝင်ရန်နိုင်ငံသားနှင့်မဲဆန္ဒရှင် အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဒေသအလိုက် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ခြင်း။

လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးမှ ၁၈နှစ်ပြည့် မှတ်ပုံတင်များ ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းများ ကောက်ယူခြင်းများရပ်/ကျေး ၊ရွေး/ကော်နှင့်လဝက တို့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ခြင်း။ မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကွန်ယက်အနေဖြင့်လာမည့်၂၀၂၀ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပထမအကြိမ်မဲပေးမည့်လူငယ်များရွေးကောက်ပွဲတွင်ပါဝင်လာမှုမြင့်တက်လာစေရန်မဲဆန္ဒရှင်အသိပညာ

ပေး လုပ်ငန်းစဉ်သာမက နိုင်ငံသားကောင်းတစ်ဦး၏ တာဝန်နှင့် ရပိုင်ခွင့် အသိပညာပေးခြင်းများကိုစတင်နေပြီး သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍ အသီးသီးမှအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲများအား နိုဝင်ဘာတွင် ကျင်းပခြင်းသည် အဝေးသင်စာမေးပွဲများ ကျင်းပချိန်ဖြစ်ပြီး လူငယ်များ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ရန် အခက်ခဲရှိသည့်အခြေအနေဖြစ်ပါသည်။ လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပထမအကြိမ် မဲပေးမည့်လူငယ်များ ပါဝင်မှုမြှင့်တင်နိုင်ရန် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမည့်ကာလအား ပြောင်းလဲသတ်မှတ်သင့်ပါသည်။

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတိုင်း၏ အခြေခံ အုတ်မြစ်ဖြစ်သော လွတ်လပ်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော အလုံးစုံပါဝင်နိုင်ခွင့် ရှိသော လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပေါ်စေရန် မှာ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူ၊ အစိုးရ၊ သမာသမတ်ရှိသော ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်၊ ဘက်လိုက်မှုကင်းရှင်းပြီးတိကျမှန်ကန်သော အချက်အလက် ထုတ်ပြန်သော စောင့်ကြည့် လေ့လာရေးအဖွဲ့ အစည်းနှင့် သတင်းမီဒီယာများ ကျင့်ဝတ်၊စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ပြီးခဲ့သော ၂၀၁၇ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာ ရေးလုပ်ငန်းတစ်လျှောက် ကဏ္ဍအသီးသီးမှနေရာဒေသမရွေး၊ အချိန်ကာလမရွေးပူးပေါင်း ပါဝင်ကွင်းဆင်းပေးခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူစေတနာ့ဝန်ထမ်းများ “Rainmaker” ၏ဒေသအသီးသီးမှ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ခရီးစဉ် တလျှောက် လိုလေသေးမရှိ ကူညီစောင့်ရှောက်ကြသည့် ခရီးသွားဖော်များ၊ ယာဉ်ပိုင်ရှင်များ၊သင်တန်းကာလတလျှောက်ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သောသင်တန်းဆရာ/ဆရာမများ၊မေးခွန်းများအ ဘေးစိတ်ရှည်လက်ရှည်ဖြေကြားပေးခဲ့သည့်ပါတီအသီးသီးမှအမျိုးသမီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၊ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ၊မြို့မိမြို့ဖများ၊မဲဆန္ဒရှင်များ၊ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဆင့်ဆင့်မှတာဝန်ရှိသူများ နှင့်အဖွဲ့ဝင်များ၊အခြားပံ့ပိုးကူညီသူများအားလုံးကို Rainmaker အဖွဲ့မှ လှိုက်လှဲစွာ ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

Rainmakerအဖွဲ့၏စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်သော အမျိုးသမီးများရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်မှုအား စောင့်ကြည့်လေ့လာရာတွင်ရန်ပုံငွေ အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊နည်းပညာပိုင်း ဆိုင်ရာ အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ကူညီထောက်ပံ့ပေး သော NDI (National Democratic Institute for International) မှ မိတ်ဆွေများ အား အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

အချက်အလက်များအားအသေးစိတ်ပိုမိုသိရှိလိုပါလျှင်ဆက်သွယ်ရန်

ဒေါ်အေးသန္တာအောင် (စီမံကိန်းဒါရိုက်တာ)
 ၀၉ ၇၉၈၃၅၇၀၄၂၊ ၀၉ ၄၂၀၀၆၆၂၂၂
tuuzar@gmail.com, rainmaker.mm.org@gmail.com

ဦးမင်းသုနောင်(စီမံကိန်းမန်နေဂျာ)
 ၀၉ ၇၉၅၆၄၂၂၁၄၀၉ ၄၅၀ ၃၅၁ ၈၁၇
minnthunaung@gmail.com

ရုံးခန်းလိပ်စာ -အမှတ်(၁၀၈)၊ကျောင်းလမ်း၊သိမ်ဇရပ်၊ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊မွန်ပြည်နယ်။
 ရုံးခွဲလိပ်စာ- အမှတ်(၅၀၂-၅၂၂)၊အခန်း-၀၀၃၊နဝရတ်လမ်း၊၁၀ရပ်ကွက်၊သာကေတ၊ရန်ကုန်တိုင်း။